Wypełnia US → Nr Oddziału | | Nr formularza | | | | | strona 1

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Uwaga: Formularz przystosowany jest do odczytu optycznego. Przed wypełnieniem prosimy przeczytać poniższe wskazówki.

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	**Z-10** **Sprawozdanie o warunkach pracy** **za 200... r.**	**Adresat:** Urząd Statystyczny w .... Przekazać/wysłać w terminie do dnia 16 lutego

Symbol rodzaju działalności podstawowej wg PKD

Numer identyfikacyjny - **REGON**

(adres e-mail jednostki)

Wskazówki do wypełniania formularza

1. *Wypełnić bardzo starannie i czytelnie, tylko długopisem koloru czarnego.*
2. *W poszczególne kratki wpisywać tylko jeden znak (cyfrę), który w całości musi znaleźć się w obrębie pola kratki (pola odczytu).*
3. *Nie stosować żadnych skreśleń, a w przypadku pomyłki, dokładnie usunąć błędny zapis korektorem i wpisać w tym miejscu zapis poprawny.*
4. *Liczby wpisywać od pierwszej kratki z lewej strony.*
5. *Pozostawić puste, niewypełnione kratki w sytuacji, gdy na wpisanie informacji trzeba mniej kratek ,niż przewidziano do wypełnienia.*
6. *Pozostawić wszystkie puste, niewypełnione kratki w przypadku braku informacji lub niewystępowania danego zjawiska.*
7. *Dla wpisywania liczb z jednym znakiem po przecinku (dot. działu 5 rubr. 2) przecinek został wydrukowany przed ostatnią kratką i tak np. liczba 28317,6 powinna być wpisana w następujący sposób:* 2 8 3 1 7 _ , 6
8. *W przypadku gdy liczba w dziale 5, rubr. 2 jest liczbą całkowitą, po przecinku nie należy wpisywać cyfry 0 i tak np. liczba 97762 powinna zostać w dziale 5 zapisana w następujący sposób:* 9 7 7 6 2 _ , _
9. *Nie dokonywać dodatkowych zapisów, notatek na marginesach, szczególnie w rogach formularza.*
10. *Dbać o to, aby kwestionariusz w czasie wypełniania nie uległ zabrudzeniu lub uszkodzeniu (np. naderwaniu lub oderwaniu fragmentów kwestionariusza).*

Dział 1. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia

Wyszczególnienie		Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia[a] (liczonych tyle razy, na ile czynników szkodliwych są narażeni)				
		w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia				stan w dniu 31 grudnia
		zlikwidowano lub ograniczono			ujawniono[b]	
		razem *(rubr. 2+3)*	zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą	ograniczono[c]		
0		1	2	3	4	5
I. Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy *(w. 02+04+06 do 17)*	01					
Substancje chemiczne	02					
w tym rakotwórcze	03					
Przemysłowe pyły zwłókniające	04					
w tym rakotwórcze	05					
Inne pyły przemysłowe	06					
Hałas	07					
Wibracja (drgania)	08					
Mikroklimat gorący	09					
Mikroklimat zimny	10					
Niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	11					
Promieniowanie jonizujące	12					
Promieniowanie laserowe	13					
Promieniowanie nadfioletowe	14					
Promieniowanie podczerwone	15					
Pola elektromagnetyczne	16					
Inne	17					
II. Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	18					
w tym nadmierne obciążenie fizyczne	19					
III. Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	20					

[a] Na stanowiskach pracy, na których zostały przekroczone obowiązujące normy. [b] Łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi. [c] Osiągnięto poprawę, jednak nie doprowadzono warunków pracy do poziomu zgodnego z normą.

Dział 2. Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie		Osoby zagrożone (liczone tylko jeden raz)			
		ogółem		w tym przez jeden czynnik	
		ogółem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
0		1	2	3	4
Czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	1				
Związane z uciążliwością pracy	2				
Czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	3				

Liczba zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII	4		osób

Dział 3. Działania profilaktyczne - ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy

Wyszczególnienie			Liczba stanowisk pracy	Liczba osób zatrudnionych na tych stanowiskach [a)]
0			1	2
Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego		1		
Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego		2		
Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego	techniczne	3		
	organizacyjne	4		
	środki ochrony indywidualnej	5		

[a)] Liczba osób zatrudnionych na wszystkich stanowiskach pracy z rubr. 1.

Dział 4. Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych

Wyszczególnienie		Liczba osób korzystających	
		stan na koniec VII	stan w połowie XII
0		1	2
Posiłki profilaktyczne	1		
Napoje	2		
Inne środki odżywcze	3		
Dodatki pieniężne	4		
Skrócony czas pracy	5		
Dodatkowe urlopy	6		
Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze	7		

Dział 5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Wyszczególnienie		Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w tys. zł *(z jednym znakiem po przecinku)*
0		1	2
Ogółem *(wiersze 2+4+5+6)*	1		,
Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	2		,
w tym z tytułu wypadków przy pracy	3		,
Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych	4		,
Dodatki wyrównawcze z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych	5		,
Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej	6		,
Pozostałe świadczenia ze środków własnych zakładu pracy	7		,

(adres e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie)

..... (imię, nazwisko i telefon osoby, która sporządziła sprawozdanie)

..... (miejscowość, data)

..... (pieczątka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA Z-10

Dział 1.

1. Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych, w stężeniu (natężeniu) przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości (NDS i NDN), określone w obowiązujących normach higienicznych.

Według stanu prawnego na dzień podpisania rozporządzenia wprowadzającego niniejszą sprawozdawczość, wykaz czynników szkodliwych oraz kryteria określające dopuszczalny ich poziom zamieszczone są:

1) w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833);

2) w Polskich Normach ustanowionych przez Polski Komitet Normalizacyjny.

2. Dla potrzeb sprawozdawczych przyjęto następujący podział czynników i uciążliwości pracy szkodliwych dla zdrowia:

1) substancje chemiczne działające w procesie pracy na organizm człowieka:
   a) toksyczne (powodujące zatrucia ostre lub przewlekłe prowadzące do zmian w narządach wewnętrznych),
   b) drażniące (powodujące ostre uszkodzenie skóry, nieżyty błon śluzowych, dróg oddechowych i spojówek),
   c) uczulające (powodujące przewlekłe odczyny alergiczne skóry i błon śluzowych, astmę oskrzelową),
   d) rakotwórcze;

2) pyły przemysłowe:
   a) pyły zwłókniające - są to pyły, które mogą spowodować zwłóknienie tkanki płucnej, zwłaszcza pyły zawierające dwutlenek krzemu (krzemionkę) i krzemiany. Do pyłów tych zaliczamy przykładowo: kwarc, piasek, talk, azbest, pyły ceramiczne, pyły mineralne (granit, bazalty), włókna szklane,
   b) inne pyły przemysłowe - są to pyły niebędące substancjami toksycznymi i niezawierające krzemionki i krzemianów, powstające w czasie rozdrabniania ciał stałych, niezupełnego spalania się różnych materiałów, w czasie paczkowania, przeładunku materiałów sypkich i pylących przewożonych luzem itp.;

3) hałas - są to dźwięki szkodliwe, które mogą powodować uszkodzenie słuchu i inne zmiany w organizmie lub w istotny sposób utrudniać wykonywanie pracy (po przekroczeniu NDN);

4) wibracja - są to drgania występujące podczas obsługi ręcznej narzędzi lub urządzeń udarowych (młotki nitownicze, młoty i dłuta pneumatyczne, piły motorowe, wiertarki, ubijaki, perforatory) oraz drgania występujące na stanowiskach pracy na skutek działania maszyn i urządzeń technicznych;

5) mikroklimat gorący - są to warunki środowiska pracy określone za pomocą wskaźnika obciążenia termicznego WBGT;

6) mikroklimat zimny - są to warunki środowiska pracy określone za pomocą wskaźnika siły chłodzącej powietrza WCI;

7) niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy - są to warunki środowiska pracy, w których nie są spełnione określone normą wymagania dotyczące oświetlenia miejsca pracy (Polska Norma PN-EN-12464-1: 2003);

8) promieniowanie jonizujące - są to warunki środowiska pracy, w których występuje narażenie na promieniowanie jonizujące w szczególności związane z:
   a) bezpośrednią obsługą zamkniętych i otwartych źródeł promieniowania i urządzeń zawierających te źródła, np. defektoskopów, aparatów rentgenowskich itp.,
   b) produkcją źródeł promieniotwórczych,
   c) obsługą reaktorów jądrowych, akceleratorów i innych urządzeń stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym;

9) promieniowanie laserowe - są to warunki środowiska pracy, w których występuje narażenie na źródła promieniowania laserowego. Oddziaływanie promieniowania laserowego na organizm człowieka jest zależne od długości fali promieniowania, czasu ekspozycji, rozbieżności wiązki laserowej, wielkości napromienienia i luminacji energetycznej zintegrowanej;

10) promieniowanie nadfioletowe - są to warunki środowiska pracy, w których występuje narażenie na promieniowanie nadfioletowe charakteryzowane przez wartości skuteczne napromienienia erytemalnego (wywołującego rumień skóry) i koniunktywalnego (wywołującego zapalenie spojówki lub rogówki oka);

11) promieniowanie podczerwone - są to warunki środowiska pracy, w których występuje narażenie na promieniowanie podczerwone charakteryzowane przez wartości średnie i najwyższe chwilowe natężenia napromienienia oczu i skóry, odniesione do temperatury 20 ^{0}C;

12) pola elektromagnetyczne - są to warunki środowiska pracy występujące w strefach ochronnych określonych w odpowiednich przepisach;

13) zagrożenia związane z uciążliwością pracy dotyczą stanowisk, na których czynności robocze:
   a) odbywają się w wymuszonej pozycji ciała (np. kucznej, pochylonej), narzuconej czynnościami roboczymi (np. praca posadzkarza) lub spowodowanej warunkami przestrzennymi (np.spawanie czy malowanie w podwójnych dnach statków, praca w wąskich kanałach).
      Do tej grupy nie kwalifikuje się pracy stojącej (np. włókniarki) czy siedzącej (np. operatora maszyny budowlanej),
   b) wymagają ciężkiego wysiłku fizycznego, przy którym wydatek energetyczny na pracę efektywną w okresie zmiany roboczej wynosi: dla mężczyzn 8374 kJ, dla kobiet 4605 kJ (1 kJ=0,24 kcal).

Do prac powodujących ciężki wysiłek fizyczny (o ile wykonywane są przez co najmniej 4 godziny zmiany roboczej) należą przykładowo: niezmechanizowany załadunek i rozładunek materiałów, czyszczenie odlewów, niezmechanizowane prace przy budowie torów kolejowych, rąbanie węgla, ścinka drzewa, rozbiór tuszy, formowanie cegieł, brukowanie. W przypadku zatrudnienia kobiet poza wymienionymi pracami, należy również uwzględnić takie prace powodujące ciężki wysiłek fizyczny (o ile wykonywane są powyżej 4 godz.), jak: czyszczenie okien, garbowanie skór, dołowanie sadzonek drzew motyką itp.,
   c) charakteryzują się monotypią, tj. jednostajnym powtarzaniem ruchów przez człowieka, angażującym w pracy te same grupy mięśni.

14) zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi, wymienionymi w PN-80/Z-08052. *Ochrona Pracy. Niebezpieczne i szkodliwe czynniki występujące w procesie pracy*, zależą przede wszystkim od możliwości kontaktu z czynnikiem niebezpiecznym oraz od cech i właściwości tego czynnika, takich jak np.: energia kinetyczna oraz potencjalna (także płynów pod ciśnieniem), kształt, wymiary, rodzaj i stan powierzchni, stateczność, wytrzymałość mechaniczna i inne specyficzne parametry mogące wpływać na powstawanie sytuacji zagrażających urazami. Należy uwzględnić możliwość kontaktu z czynnikiem niebezpiecznym zarówno podczas potrzebnych (wymaganych czynnościami technologicznymi), jak i niezamierzonych (przypadkowych) ingerencji w strefę niebezpieczną.

Przy ocenie zagrożenia tymi czynnikami należy kierować się przede wszystkim obowiązującymi wymaganiami dotyczącymi:

- uniemożliwienia bądź ograniczenia dostępu do stref niebezpiecznych przez zachowanie odległości bezpieczeństwa, stosowanie osłon i nieodgradzających urządzeń ochronnych (np. kurtyn świetlnych, mat czułych na nacisk itp.), urządzeń blokujących i ryglujących,
- przeciwdziałania zakłóceniom w normalnym (ustalonym) funkcjonowaniu maszyn i przebiegu procesów lub awariom przez stosowanie urządzeń zapobiegających przekroczeniu ustalonych parametrów pracy (np.ciśnienia, obciążenia, zasięgu itp.), włączeniu kolizyjnych ruchów lub operacji itp.

Maszyny szczególnie niebezpieczne, to przede wszystkim maszyny wymienione w załączniku IV do Dyrektywy 89/392/EWG (wraz z uzupełnieniami), a mianowicie:

- pilarki tarczowe (jednopiłowe i wielopiłowe) do drewna i materiałów drewnopodobnych oraz mięsa i podobnych materiałów z posuwem ręcznym bądź mechanicznym oraz ręcznym podawaniem i (lub) odbieraniem materiału,
- pilarki taśmowe do drewna i materiałów drewnopodobnych lub mięsa i podobnych materiałów ze stołem nieruchomym bądź przesuwnym lub saniami, z ręcznym posuwem bądź podawaniem i (lub) odbieraniem materiału,
- strugarki - wyrówniarki do drewna z ręcznym posuwem,
- strugarki - grubiarki do jednostronnej obróbki drewna z ręcznym podawaniem i (lub) odbieraniem materiału,
- frezarki dolnowrzecionowe do drewna z ręcznym posuwem,
- wielooperacyjne maszyny do obróbki drewna łączące funkcje w/w maszyn,
- wielowrzecionowe czopiarki do drewna z ręcznym posuwem,
- przenośne pilarki z piłą łańcuchową do drewna,
- prasy i krawędziarki do obróbki metali na zimno z ręcznym podawaniem i/lub odbieraniem materiału, skokiem suwaka ponad 6 mm i jego prędkością większą od 30 mm/s,
- wtryskarki i formierki prasujące do gumy i tworzyw sztucznych z ręcznym podawaniem i odbieraniem materiałów,
- maszyny do wytwarzania materiałów pirotechnicznych,
- maszyny do prac pod ziemią: lokomotywy, wózki hamowane, hydrauliczne wsporniki stropu,
- pojazdy do zbierania domowych odpadków ręcznie ładowane z mechanizmem prasującym,
- pomosty podnoszone do pojazdów,
- urządzenia do podnoszenia osób stwarzające ryzyko spadnięcia z wysokości większej niż 3 metry,
- odłączalne wały odbioru mocy z przegubami uniwersalnymi.

  Przy ustaleniu zagrożeń należy korzystać z Polskiej Normy PN-80/Z-08052. *Ochrona Pracy. Niebezpieczne i szkodliwe czynniki występujące w procesie pracy.*

3. Każdą osobę wykazuje się tyle razy i w tych grupach (równoznacznych z wierszami w formularzu) zagrożeń, do których kwalifikuje się czynniki szkodliwe, na które dana osoba jest narażona. Przykładowo: osobę narażoną na dwa lub trzy rodzaje substancji chemicznych, w tym substancję rakotwórczą, hałas oraz pracującą w wymuszonej pozycji, należy wymienić w wierszach: substancje chemiczne (wiersz 02) - 1, w tym rakotwórcze (wiersz 03) - 1, hałas (wiersz 07) - 1 i zagrożenia związane z uciążliwością pracy (wiersz 18) - 1. Jeśli osoba ta ma kontakt z maszynami szczególnie niebezpiecznymi, należy ją uwzględnić też w wierszu 20 - "Zagrożenie czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi".

4. W rubrykach 1, 2 i 3 - "Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia, w stosunku do których zagrożenia zlikwidowano lub ograniczono" należy wykazać:

1) w rubryce 1 "razem" - osoby, które przed poprawą warunków pracy zatrudnione były w warunkach przekroczenia obowiązujących norm i w stosunku do których:
   - zlikwidowano lub ograniczono zagrożenia do poziomu zgodnego z normą,
   - osiągnięto poprawę, jednak nie doprowadzono warunków pracy do poziomu zgodnego z normą;

2) w rubryce 2 "zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą" - osoby, które przed poprawą warunków pracy zatrudnione były na zagrożonych stanowiskach, tzn. pracowały w warunkach, w których były przekroczone NDS lub N, w roku zaś sprawozdawczym zlikwidowano zagrożenia poprzez doprowadzenie warunków pracy do poziomu zgodnego z normami bądź nawet poniżej norm.W rubryce tej nie należy wykazywać przypadków, gdy na stanowisku pracy były zachowane normy NDSiN, a mimo to dokonano dalszej poprawy warunków pracy, jak również wstrzymania pracy na zagrożonych stanowiskach i przeniesienia pracowników na stanowiska bezpieczne, a także zwolnienie pracownika z pracy (bez względu na powód) i nieobsadzenie ponowne tego stanowiska;

3) w rubryce 3 - "Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia, w stosunku do których zagrożenia ograniczono" - osoby, które pracowały w warunkach, w których były przekroczone NDS lub N, w roku zaś sprawozdawczym osiągnięto poprawę, jednak nie doprowadzono warunków pracy do poziomu zgodnego z normą.

5. W rubryce 4 - “Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia, w stosunku do których zagrożenia ujawniono” - należy podać liczbę osób zatrudnionych przy nowo uruchomionych technologiach względnie przy wprowadzonym nowym surowcu do obróbki albo w nowo uruchomionych wydziałach produkcyjnych, czy też na wprowadzonej dodatkowo zmianie w roku badanym, gdzie w wyniku procesu produkcyjnego stwierdzono zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia związanymi z pracą lub środowiskiem, w jakim jest ona wykonywana. W rubryce tej należy wykazać również osoby, które w ciągu roku zostały zatrudnione na stanowiskach zagrożonych, traktując je (umownie) jako zagrożenie nowo powstałe. Należy również wykazać zatrudnionych na tych stanowiskach pracy, na których po raz pierwszy zostały stwierdzone zagrożenia.

6. W rubryce 5 - “Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia według stanu w dniu 31 grudnia” - należy podać liczbę osób pracujących na stanowiskach, na których przekroczone zostały obowiązujące normy higieniczne (NDS, NDN), sanitarne i inne (np. normy specjalne, ustalone dla danego stanowiska pracy lub wykonywanych czynności) w oparciu o wyniki pomiarów stężeń i natężeń określonych czynników. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się podanie danych w oparciu o opinię lekarza zakładu społecznej służby zdrowia sprawującego nadzór profilaktyczny nad zakładem pracy oraz opinie i doświadczenie w tym zakresie właściwych specjalistów i służb bhp.

W dziale 1 należy rozliczyć wszystkie zagrożenia i uciążliwości pracy, jakie występują w zakładzie pracy. Poszczególnych pracowników należy wykazać tyle razy na ile zagrożeń są narażeni.

Dział 2.

1. W dziale tym ujmuje się każdego pracownika tylko jeden raz, w pozycji czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. Przykładowo pracownika wykonującego czynności robocze w wymuszonej pozycji ciała, a ponadto w hałasie i wibracji, uwzględnia się tylko jeden raz przyjmując czynnik najbardziej dla niego szkodliwy. Jeżeli najbardziej szkodliwą dla pracownika jest wymuszona pozycja ciała, pracownika należy uwzględnić w wierszu 2 - “zagrożenia czynnikami związanymi z uciążliwością pracy”. Jeżeli jednak pracownik ten jest najbardziej zagrożony czynnikami mechanicznymi, należy go uwzględnić tylko w wierszu 3 - “ Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi”.

Sporządzając sprawozdanie należy mieć na uwadze następującą zależność danych z działu 1 (osobozagrożenia) i działu 2 (osoby zagrożone), a mianowicie: jeśli dział 2 wiersz 1 rubr. $1 \neq 0$, to dział 1 wiersz 1 rubr. $5 \neq 0$ i dział 1 wiersz 1 rubr. $5 \geq$ dział 2 wiersz 1 rubr. 1,
jeśli dział 2 wiersz 2 rubr. $1 \neq 0$, to dział 1 wiersz 18 rubr. $5 \neq 0$ i dział 1 wiersz 18 rubr. $5 \geq$ dział 2 wiersz 2 rubr. 1,
jeśli dział 2 wiersz 3 rubr. $1 \neq 0$, to dział 1 wiersz 20 rubr. $5 \neq 0$ i dział 1 wiersz 20 rubr. $5 \geq$ dział 2 wiersz 3 rubr. 1,
jeśli dział 2 wiersz 1 rubr. 1 = dział 2 wiersz 1 rubr. 3 i dział 2 wiersz 2 rubr. 1 = dział 2 wiersz 2 rubr. 3 i dział 2 wiersz 3 rubr. 1 = dział 2 wiersz 3 rubr. 3, to dział 2 wiersz 1 rubr. 1 + dział 2 wiersz 2 rubr. 1 + dział 2 wiersz 3 rubr. 1 = dział 1 wiersz 1 rubr.5 + dział 1 wiersz 18 rubr. 5 + dział 1 wiersz 20 rubr. 5.

2. W wierszu 4 - “Liczba zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII” dotyczy pracowników pełnozatrudnionych, sezonowych, zatrudnionych dorywczo, niepełnozatrudnionych, dla których głównym miejscem pracy jest jednostka sprawozdawcza i osób zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

Uwaga:

Wiersz 4 należy wypełnić bez względu na to, czy w zakładzie występowały zagrożenia i/lub były wypłacone świadczenia.

Dział 3.

W dziale tym należy wykazać liczbę stanowisk pracy, na których w roku sprawozdawczym przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego oraz wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe, a także liczbę osób zatrudnionych na tych stanowiskach.

Obowiązek oceny ryzyka zawodowego oraz dokumentowania tego ryzyka wynika z § 39 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity - Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650). Przyjęty w danym zakładzie pracy sposób oceny ryzyka oraz jego dokumentowania powinien być uzależniony w szczególności od wielkości zakładu pracy, rodzajów prac wykonywanych w tym zakładzie, czynników szkodliwych dla zdrowia i niebezpiecznych występujących w środowisku pracy oraz poziomu tych czynników. Przy przeprowadzaniu oceny ryzyka zaleca się korzystanie z Polskiej Normy PN-N-18002: 2000. *Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego.*

W wierszu 1 - w rubryce 1 należy wykazać liczbę stanowisk pracy, na których w roku sprawozdawczym przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego, natomiast w rubryce 2 - liczbę osób zatrudnionych na tych stanowiskach.

Jeśli w zakładzie pracy występują identyczne stanowiska pracy (na których wykonywane są takie same zadania, w identycznych warunkach pracy) i ocenę ryzyka przeprowadzono na jednym z nich, uznając iż dotyczy ona wszystkich takich stanowisk - w sprawozdaniu należy wykazać wszystkie identyczne stanowiska, których dotyczy przeprowadzona ocena, oraz wszystkie osoby zatrudnione na tych stanowiskach.

W wierszu 2 w rubryce 1 należy wykazać liczbę stanowisk pracy, na których w roku sprawozdawczym wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe (bez względu na to, czy ocenę ryzyka na tych stanowiskach przeprowadzono w roku sprawozdawczym czy w okresie poprzedzającym). W rubryce 2 należy wykazać liczbę osób zatrudnionych na wszystkich stanowiskach wykazanych w rubryce 1.

W wieszach 3 do 5 należy wykazać na ilu stanowiskach i dla ilu osób (z wykazanych w wierszu 2) wyeliminowano lub ograniczono ryzyko poprzez zastosowanie odpowiednio środków:
- technicznych, np. zastosowano mechanizację lub automatyzację prac, zainstalowano skuteczną wentylację,

urządzenia ochronne, zhermetyzowano proces technologiczny;

- organizacyjnych, np. zmieniono organizację pracy lub stanowiska pracy, wprowadzono przerwy w pracy, skrócono czas pracy na stanowiskach pracy, wprowadzono rotację na stanowiskach pracy;
- ochrony indywidualnej.

Ryzyko zawodowe powinno być oceniane zarówno na stanowiskach pracy stacjonarnych (stałych), jak i na niestacjonarnych (ruchomych).

W przypadku dokonania oceny ryzyka oraz jego wyeliminowania (ograniczenia) na stanowiskach stacjonarnych - w sprawozdaniu należy wykazać faktyczną liczbę stanowisk pracy i pracowników na nich zatrudnionych. Należy tu uwzględnić możliwe sytuacje, kiedy:

- na jednym stanowisku pracy pracuje jeden lub więcej pracowników - na jednej bądź więcej zmianach,
- jeden pracownik obsługuje kilka stanowisk stacjonarnych.

W przypadku dokonania oceny ryzyka zawodowego oraz jego wyeliminowania (ograniczenia) na niestacjonarnym (ruchomym) stanowisku pracy należy przyjąć, że jeden pracownik zatrudniony jest na jednym stanowisku pracy, bez względu na to, w ilu miejscach wykonuje pracę. Może to dotyczyć np. stanowisk konserwatora maszyn, elektromontera, hydraulika.

Dział 4.

W wierszu 1 należy podać liczbę osób korzystających z posiłków profilaktycznych wydanych na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60, poz. 279).

W wierszu 2 należy podać liczbę osób korzystających z napojów w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60, poz. 279).

W wierszu 3 przez inne środki odżywcze rozumie się artykuły spożywcze, np. mleko, soki, owoce itp. przeznaczone na dożywianie pracowników w czasie pracy. Do środków odżywczych nie należy zaliczać wszelkiego rodzaju napojów chłodzących oraz przysługujących niektórym grupom pracowników deputatów żywnościowych.

W wierszu 4 należy podać liczbę osób otrzymujących dodatki pieniężne, wypłacone pracownikom wykonującym pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, szczególnie uciążliwych lub niebezpiecznych, jeżeli układy zbiorowe pracy lub porozumienie o wprowadzeniu zakładowego systemu wynagrodzeń przewidują możliwość ich wypłacenia.

W myśl art. 130 § 1 Kodeksu pracy skrócenie czasu pracy poniżej określonych norm dla pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnie uciążliwych lub szczególnie szkodliwych dla zdrowia może polegać na ustanowieniu przerw w pracy wliczonych do czasu pracy, albo na obniżeniu tych norm (zawartych w art. 129 Kodeksu pracy). Wykaz stanowisk pracy objętych skróconym czasem pracy - na czas trwania warunków szczególnie uciążliwych lub szczególnie szkodliwych dla zdrowia - określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy.

W wierszu 6 przez "dodatkowe urlopy" należy rozumieć płatne urlopy dodatkowe wprowadzone odrębnymi przepisami dla poszczególnych grup pracowników z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych.

W wierszu 7 należy podać liczbę osób posiadających uprawnienia wynikające z pracy w szczególnym charakterze, dające możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.).

Dział 5.

1. W dziale tym należy podać dane o świadczeniach zrealizowanych w roku sprawozdawczym (zarówno przez zakład pracy, jak i przez ZUS), bez względu na datę powstania uprawnienia.

2. W wierszach 2 i 3 (dotyczących odszkodowań) należy uwzględnić:

1) jednorazowe odszkodowanie - dla pracownika, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
2) jednorazowe odszkodowanie - dla członków rodziny zmarłego pracownika lub rencisty;
3) odszkodowanie za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy - dla pracownika lub dla członków jego rodziny.

3. W wierszu 4 "Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych" dotyczą pracowników, którzy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu co najmniej w 20 % i osiągają wynagrodzenie zmniejszone co najmniej o 10 %. Świadczenie wyrównawcze stanowi różnicę między wynagrodzeniem z okresu przed powstaniem uszczerbku na zdrowiu a wynagrodzeniem z okresu po powstaniu tego uszczerbku. Świadczenie wyrównawcze wypłaca się przez okres nie dłuższy niż 3 lata.

4. W wierszu 5 "Dodatki wyrównawcze z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych" dotyczą pracowników ze zmniejszoną sprawnością do dotychczasowej pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, którzy nie zostali zaliczeni do żadnego ze stopni niezdolności do pracy (żadnej z grup inwalidów). Ponadto, jeżeli przeniesienie do innej pracy powoduje obniżenie wynagrodzenia, pracownikowi przysługuje dodatek wyrównawczy przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

5. W wierszu 6 "Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej" dotyczą pracowników, ze zmniejszoną sprawnością do pracy, których wynagrodzenie uległo obniżeniu, wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy. Zasiłek wyrównawczy przysługuje w okresie rehabilitacji - nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.

6. Wiersz 7 "Pozostałe świadczenia" - zakład pracy wypełnia w przypadku dokonanych wypłat ze środków własnych, związanych z wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi (dla których dokonano świadczeń ujętych w wierszach 2 do 6), mającymi jednak inny charakter niż wypłaty wykazane w wierszach od 2 do 6.